

MUHASEBE KALİTESİ KONUSU KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE YAZILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ*

Öğr. Gör. Erol GEÇİCİ^a
Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN^b

Ampirik Araştırma
(Empirical Research)

*Muhasebe ve Vergi
Uygulamaları Dergisi*
Temmuz 2022; 15 (2): 213-245

ÖZ

Muhasebe kalitesi konusunda Türkiye’de yazılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizinin yapıldığı bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi’ndeki erişime açık 69 tez konu, yıl, kurum, yazar, danışman, dil, tür, kapsam, yöntem, sayfa sayısı, anahtar kelime sayısı ve sıklığı açısından incelenmiştir. Verilerin işlenmesinde SPSS ve Excel, analizinde ise nicel betimsel analiz yöntemlerinden frekans ve yüzde analizleri kullanılmıştır. Sonuçta en fazla tezin (%37,7) “kâr yönetimi” konusunda, Türkçe (%85,5) ve genellikle 2019 yılında, Marmara Üniversitesi’nde (%11,6) yazıldığı; BIST 100’e kayıtlı işletmeleri (%65,2) kapsadığı ve tezlerin tamamında nicel araştırma yapıldığı; SPSS’nin (%36,2) en çok kullanılan istatistiksel program olduğu görülmüştür. Danışmanların %56,5’inin Prof. Dr. unvanlı olduğu; tezlerin %30,4’ünün sayfa sayısının 101-150 arasında olduğu; %26,1’inin 4 anahtar kelimeye yer verdiği ve “kâr yönetimi”nin (28 kez) en çok tekrar eden anahtar kelime olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe Kalitesi, Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler.

JEL Kodları: M41, I23.

APA Stili Kaynak Gösterimi:

Geçici, E., Can, A. V. (2022). Muhasebe kalitesi konusu kapsamında Türkiye’de yazılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*. 15 (2), 213-245.

* Makalenin gönderim tarihi: 09.08.2021; Kabul tarihi: 04.10.2021, iThenticate benzerlik oranı %10

^a Sakarya Üniversitesi Doktora Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yeniçağa Yaşar Çelik Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanı, erol.gecici@ibu.edu.tr, ORCID: [0000-0002-3511-0176](https://orcid.org/0000-0002-3511-0176).

^b Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi, MUFAM Merkez Müdürü, acan@sakarya.edu.tr, ORCID: [0000-0002-1105-144X](https://orcid.org/0000-0002-1105-144X).

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE POSTGRADUATE THESES WRITTEN IN TURKEY ON ACCOUNTING QUALITY

ABSTRACT

In this bibliometric analysis, 69 postgraduate theses written in Turkey on accounting quality, available at CoHE National Thesis Center, were examined in terms of subject, year, institution, author, advisor, language, type, scope, method, number of pages, number and frequency of keywords. SPSS and Excel were used to process the data, and quantitative descriptive analysis methods of frequency and percentage were used for the analysis.

As a result, it was found that the theses were written mostly in Turkish (85.5%) on "earnings management (37.7%)" and generally at Marmara University (11.6%) in 2019; most of them (65.2%) were carried out within the context of the businesses in BIST 100; all of them were conducted using a quantitative research method; and SPSS (36.2%) was the most commonly used statistical program. It was also found that 56.5% of the thesis advisers were professors; 30.4% of the theses had a page number ranging from 101 to 150; 26.1% of the theses included 4 keywords; and "earnings management" (28 times) was the most common keyword.

Keywords: Accounting Quality, Bibliometric Analysis, Postgraduate Theses.

JEL Codes: M41, I23.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Before going into the subject of accounting quality, it would be appropriate to briefly touch on the concept of quality. Quality is a subjective concept that is difficult to define and has different meanings for different people due to personal values, beliefs, attitudes, and behaviors (Beatty, Liao, & Weber, 2010; Hogston, 1995:117). While Juran defined quality as "fitness for use", Crosby defined it as "conformance to requirements" and Kano as "meeting and even exceeding human needs" (Efil, 2010:8). In general, quality is a dynamic situation that meets or even exceeds customers' expectations and adds value to the product, service, human, process, and development (Goetsch & Davis, 2016:4). Since almost everything can be a subject of quality, this study focuses on accounting quality. So what is accounting? What is the meaning and importance of accounting quality?

Accounting is "the language of business". The better you understand this language, the better you can manage your money and business (Harrison, Horngren, & Thomas (Bill), 2014: 3). Accounting provides the financial information that will be useful in the business decisions of all stakeholders, especially current and potential investors, managers, and creditors. In order for financial information to be useful, it should have some basic qualitative features (relevant and faithful presentation) and supporting features (comparability, verifiability, timeliness, understandability) (KGK; Conceptual Framework, 2018: article: 2.4). Therefore, the quality of

financial information and accordingly the quality of accounting become critical at this point.

Bibliometric analyses can give researchers important ideas and information for understanding the concept of accounting quality, observing the change in accounting quality, and determining the development in studies on this subject. Therefore, in this study, master's and doctoral theses carried out in higher education institutions in Turkey on accounting quality were examined using bibliometric analysis method. This study is important in that, to the best of our knowledge, it is the first bibliometric analysis study on this subject.

Literature on Research

There is no generally accepted definition of accounting quality. In fact, accounting quality covers the quality of all subjects in the field of accounting in a broad sense, such as quality of regulations and standards in this field, quality of systems and practices, quality of organization, quality of audit, quality of literature, quality of school and education, quality of profession and service, quality of software or programs. In a narrow sense, it generally refers to accounting information quality, financial reporting quality, asset quality, balance sheet quality, and footnote quality. As a matter of fact, it is seen that financial reporting quality, financial information quality, and accounting information quality are used in the same or similar meanings in the literature (Verdi et al., 2006; Beatty et al., 2010; Callen, Khan, & Lu, 2013; Gençoğlu & Ertan, 2012). The difficulty in defining accounting quality lies in the intertwining of the issues discussed here. Everything abovementioned interacts with each other, and in most cases it is impossible to parse them out. As a matter of fact, there are many factors affecting the accounting quality, such as economic environment/development, education level, inflation level, funders, culture, accounting profession, accounting standards, ownership structure and top management influence, tax system, legal system and political system (Mueller, 1968; Zhang, 2019). ; HassabElnaby, Epps, & Said, 2003; Alexander & Nobes, 2007; Soderstrom & Sun, 2007; Choi & Meek, 2008; Nobes & Parker, 2016).

The concept of accounting quality refers to the existence of a strong relationship between accounting profit and economic profit (Gençoğlu & Ertan, 2012: 2). There are many studies where the term “accounting quality” is used literally as “profit or earnings management and accrual quality”. So much so that profits, earnings, and accruals are among the most researched topics in the accounting quality studies. However, despite the significant contributions made by Jones (1991) and Dechow & Dichev (2002), little progress has been made in measuring accounting quality (Gerakos, 2012; Nikolaev, 2014:1).

Some approaches developed and used in measuring accounting quality are earnings management, timely loss recognition, and value relevance (Barth, Landsman, & Lang, 2008: 475; Christensen, Lee, Walker, & Zeng, 2015: 31).

It is observed that, in the literature, quality of accounting has been discussed in relation to many subjects such as the adoption of International Financial Reporting Standards (Soderstrom & Sun, 2007; Barth et al., 2008; H. Chen et al., 2010; Christensen et al., 2015; Cussatt, Huang, & Pollard, 2018; Dayanandan, Donker, Ivanof, & Karahan, 2016), capital investment (Biddle & Hilary, 2006), mergers and acquisitions (Marquardt & Zur, 2015; McNichols, Stubben, McNichols, & Stubben, 2015), gender gap and financial experience (García Lara, García Osma, Mora, & Scapin, 2017), debt contract and borrowing cost (Bharath, Sunder, & Sunder, 2008; Mutlu, 2020; Spiceland, Yang, & Zhang, 2016), commercial loans (D. Chen, Liu, Ma, & Martin, 2017), monetary policy (Armstrong, Glaeser, & Kepler, 2019), guaranteed loans (Kim & Yasuda, 2019), blockchain technology and the internet of things (Wu, Xiong, & Li, 2019), corporate carbon risk exposure and voluntary disclosures (Lemma, Shabestari, Freedman, & Mlilo, 2020), top management features (Zhang, 2019); family ownership (Cascino, Pugliese, Mussolino, & Sansone, 2010), and audit fee (Hribar, Kravet, & Wilson, 2014).

Method of The Research

In accordance with the purpose of the research, the documents examined in this study were the postgraduate theses on accounting quality. These theses were obtained from the database of the National Thesis Center, Council of Higher Education (YÖKTEZ). The theses before May 2021 were included in the research. In a broad sense, the postgraduate theses on the subject of accounting quality were analyzed by document analysis method. Here, accounting quality was considered as the top concept, and the following concepts were also evaluated within the concept of accounting quality: accounting information quality, financial reporting quality, profit management (quality), earnings management (quality), service quality, asset quality, education quality, and footnote quality. However, since audit quality was considered as a concept broad enough to be the subject of a separate study, it was excluded from this study. In this way, 69 open access postgraduate theses with the subject of "accounting quality" were included in this study. These theses were examined in terms of subject, year, university, institute, language, research type, research scope, statistical program used, number of pages, advisor title, keyword frequency, and number of variables. Frequency and percentage, which are quantitative descriptive analysis methods, were used in the analysis of the data.

Findings of The Research

It was observed that, among the 69 theses, the first thesis in Turkey was written in 2003. Therefore, the year when the subject of accounting quality was handled as a thesis topic in Turkey coincides with the beginning of the 2000s. If this is accepted as the beginning year, it can be said that the subject has a close history of about 20 years.

However, the first thesis with the words "accounting quality" in its title was a doctoral thesis written at Uludağ University in 2011. Only five theses have been written so far in this way in Turkey. The fact that one of these theses is dated 2019, two of them are 2020, and all of them are doctoral theses shows that accounting quality is a new and up-to-date concept and a subject of long-term and in-depth research, and it is still being discussed theoretically and vertically at the highest academic level.

Conclusion

In this research, postgraduate theses on "accounting quality" which were accessed through the database of the Council of Higher Education National Thesis Center were examined. It was found that the most studied sub-topic was "service quality" at the master's level and "earnings management" at the doctoral level. No significant difference was found to exist between the theses in terms of the gender of researcher. 34 of the theses were written by women and 35 by men. Postgraduate theses on accounting quality were written mostly at Marmara University.

The businesses in BIST 100 were the most common context with 65.2%, followed by "accounting professionals" and "taxpayers" in order of commonness. It was observed that financial statement data was generally used in the measurement of accounting quality. Similarly, Durgut & Pehlivan (2018) also reported that the context of master's and doctoral theses in the field of accounting consisted of businesses registered in BIST. SPSS was the most commonly used statistical program, followed by State and E-views in order of commonness. Similarly, Emir, Kıymık & Apalı (2020) reported that SPSS was the most commonly used program in the studies on accounting. When the theses were analyzed in terms of title of thesis advisor, it was found that the theses were mostly managed by professors.

This study offers several benefits to researchers and the literature. Researchers who will work on accounting quality can benefit from this study in terms of choosing the study subject. This study provides sufficient knowledge for researchers about sub-topics, type of research, scope of research on accounting quality. The main limitation of this research is that the theses examined were limited to the accounting quality. Another limitation is that only theses were included in the research. In this context,

in future studies, papers, books, and articles on accounting quality can be included in the study.

1. GİRİŞ¹

Muhasebe kalitesi konusuna girmeden önce kalite kavramından kısaca söz etmek yerinde olur. Zira kalite kişisel değerlerden, inançlardan, tutum ve davranışlardan dolayı farklı kişilere göre farklı anlamlar taşıyan, tanımlanması oldukça zor subjektif bir kavramdır (Beatty, Liao, & Weber, 2010; Hogston, 1995:117). Örneğin Juran kaliteyi “*kullanıma uygunluk*”; Crosby “*şartlara uygunluk*” olarak tanımlarken Kano ise kaliteyi “*insan gereksinimlerinin karşılanması ve hatta aşılması*” olarak tanımlamıştır (Efil, 2010:8). Genel olarak kalite, müşterilerin beklentilerini karşılayan, hatta aşan; ürüne, hizmete, insana, sürece ve gelişime değer katan dinamik bir durumdur (Goetsch & Davis, 2016:4). Anlaşılacağı üzere hemen her şey kalite konusu yapılabileceği için bu çalışma muhasebe kalitesini konu edinmektedir. O halde muhasebe nedir? Muhasebe kalitesinin anlamı ve önemi nedir?

Muhasebe “*işletmenin dilidir*”, bu dili ne kadar iyi anlarsanız, paranızı ve işinizi o kadar iyi idare edebilirsiniz (Harrison, Horngren, & Thomas (Bill), 2014: 3). Zira muhasebe, başta mevcut ve potansiyel yatırımcılar, yöneticiler, kredi verenler ve tüm diğer paydaşların işletme ile ilgili kararlarında faydalı olacak finansal bilgiler sağlamaktadır. Finansal bilgilerin de faydalı olması için, temel niteliksel özelliklere (ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun sunum) ve bunu destekleyici özelliklere (karşılaştırılabilirlik, doğrulanabilirlik, zamanında sunum, anlaşılabilirlik) sahip olması gerekmektedir (KGK; Kavramsal Çerçeve, 2018: madde: 2.4). Sunulan finansal bilgilerin kalitesi dolayısıyla muhasebe kalitesi bu noktada kritik hale gelmektedir.

Muhasebe kalitesi kavramının anlaşılması, muhasebe kalitesindeki değişimin gözlemlenmesi ve bu konuda yapılan çalışmalarda gelişimin belirlenmesi konusunda bibliyometrik analizler araştırmacılara önemli fikir ve bilgiler verebilir. Ancak dünyadaki tüm çalışmalarını analiz etmek bu makalenin sınırlarını aşacaktır. Dolayısıyla bu çalışmada ülke olarak Türkiye ve bilimsel bilginin en önemli üretim merkezleri olan üniversiteler seçilmiştir. Amaç Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe kalitesi konusunda hangi çalışmaların yapıldığını tespit etmektir. Diğer bir husus ise çalışmanın lisansüstü tezlerle sınırlı tutulmuş olmasıdır. Çünkü lisansüstü tezler belirli bilimsel koşulları sağlayan, benzer zorlu süreçlerden geçerek tamamlanan, akademik açıdan tescillenmiş çalışmalardır ve bu çalışmalara Türkiye’de

¹ Bu çalışma 6. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi (ICAFR’19)’de Özet Bildiri olarak sunulmuş ancak tam metin olarak yayınlanmamıştır.

YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından kolaylıkla ulaşılabilmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada muhasebe kalitesi konusunda Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezleri bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Zira muhasebe kalitesi konusu kapsamında yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz çalışmasına şimdiye kadar rastlanılmamıştır.

2. LİTERATÜR

2.1. Muhasebe Kalitesi

Muhasebe kalitesi ile ilgili olarak genel kabul görmüş bir tanım bulunmamaktadır. Muhasebe kalitesi esasında geniş anlamda muhasebe alanına giren tüm konuların kalitesini kapsar. Bu alanındaki düzenleme ve standartların kalitesi, sistem ve uygulamaların kalitesi, organizasyon kalitesi, denetim kalitesi, literatür kalitesi, okul ve eğitim kalitesi, meslek ve hizmet kalitesi, yazılım veya programların kalitesi buna örnek verilebilir. Dar anlamda ise genellikle muhasebe bilgi kalitesi, finansal raporlama kalitesi, aktif kalitesi, bilanço kalitesi, dipnot kalitesi kastedilmektedir. Nitekim literatürde finansal raporlama kalitesi, finansal bilgi kalitesi ve muhasebe bilgi kalitesi ile aynı veya benzer anlamlarda kullanıldığı görülmektedir (Verdi et al., 2006; Beatty et al., 2010; Callen, Khan, & Lu, 2013; Gençoğlu & Ertan, 2012). Muhasebe kalitesini tanımlamadaki zorluğun altında burada sözü edilen konuların birbiriyle iç içe geçmiş olması yatar. Örneğin muhasebe meslek mensuplarının sundukları hizmet kalitesinin onların almış oldukları muhasebe eğitimi kalitesi ile tabi oldukları meslek mevzuatı kalitesiyle hiçbir ilişkisi yoktur denemez. Muhasebe mesleği ile ilgili tüm örgütlerin ve düzenlemelerin uyum kalitesinin üretilen hizmet kalitesi üzerinde etkili olması beklenir. Muhasebe müfredat, müktesebat ve mevzuat kalitesinin hizmet kalitesiyle, hizmet kalitesinin ise üretilen muhasebe bilgi kalitesi, finansal raporlama ve analiz kalitesi ile arasında ilişki kurulabilir. Muhasebe denetim kalitesi finansal raporlama kalitesini etkilerken raporlama kalitesi de denetim kalitesini etkiler. Anlaşılacağı üzere buradaki her şey etkileşim halindedir. İç içe geçen bu konuları çoğu zaman ayırtırmak mümkün değildir. Burada muhasebe kalitesini etkileyen birçok faktörden de söz edilebilir. Örneğin ekonomik çevre/kalkınmışlık, eğitim düzeyi, enflasyon seviyesi, fon sağlayıcılar, kültür, muhasebe mesleği, muhasebe standartları, sahiplik yapısı ve üst yönetim etkisi, vergi sistemi, yasal sistem ve politik sistem bunların belli başlı olanlarıdır (Mueller, 1968; Zhang, 2019; HassabElnaby, Epps, & Said, 2003; Alexander & Nobes, 2007; Soderstrom & Sun, 2007; Choi & Meek, 2008; Nobes & Parker, 2016).

Muhasebe kalitesi kavramı ile muhasebe kârı ile ekonomik kâr arasında güçlü bir ilişkinin varlığına atıf yapıldığı anlaşılmaktadır (Gençoğlu &

Ertan, 2012: 2). Literatürde muhasebe kalitesinin kâr veya kazanç yönetimi ve tahakkuk kalitesi anlamında kullanıldığı birçok çalışma vardır. Öyle ki kârlar, kazançlar, tahakkuklar muhasebe kalitesi literatüründe en çok araştırılan konuların başında gelmektedir. Ancak Jones (1991) ve Dechow & Dichev (2002) tarafından bu alana yapılan önemli katkılara rağmen, muhasebe kalitesinin ölçülmesi konusunda çok az ilerleme kaydedilmiştir (Gerakos, 2012; Nikolaev, 2014:1).

Muhasebe kalitesi, birçok çalışmada finansal tablolardaki bilgilerin gerçeğe uygunluğu veya finansal raporların, sermaye yatırımcılarına, firma faaliyetleri ile ilgili olarak verdiği bilginin hassaslığı ve doğruluğu şeklinde ifade edilmektedir (Chen, Tang, Jiang, & Lin, 2010: 222; Biddle & Hilary, 2006.4; Gençoğlu & Ertan, 2012:2-3). Sunulan finansal bilginin kalitesine indirgendiği görülen muhasebe kalitesi kavramı ile bir yandan finansal tablolarda yer alan bilgilerin gerçeğe uygunluğu vurgulanırken, diğer yandan finansal tablo kullanıcılarının ihtiyaçlarına uygunluğu da vurgulanmaktadır. Kalite açısından “ihtiyaçlara uygunluk” her ne kadar daha güçlü çağrışımlar yapsa da “gerçeklere uygunluk” boyutunun ihmal edilmesi kabul edilemez. Dolayısıyla muhasebe/finansal bilgi kalitesini bu iki temel niteliksel özelliğin birlikte en yüksek düzeyde sağlandığı ve güvence altına alındığı durum olarak yorumlanmalıdır. Ancak, kullanıcıların ihtiyaçlarındaki çeşitlilik doğrultusunda, farklı ihtiyaçlar dikkate alındığında, muhasebe kalitesi kavramının kapsamı değişmekte ve muhasebe kalitesinin ölçülmesi oldukça karmaşık bir hal alabilmektedir. Muhasebe kalitesini ölçmede geliştirilen ve yararlanılan bazı yaklaşımlar şunlardır (Barth, Landsman, & Lang, 2008: 475; Christensen, Lee, Walker, & Zeng, 2015: 31):

- **Kâr Yönetimi (Earnings Management):** “Kazanç yönetimi” veya “kâr kalitesi” de denen bu kavram belirli bir amaç için finansal raporlarda yapılan manipülasyonu açıklamak için kullanılır (Diri, 2018). Örneğin yöneticilerin finansal raporlamada, şirketin temel finansal performansı hakkında bazı paydaşları yanlış yönlendirmesi veya yapılan sözleşmelere (maaş, ikramiye, terfi, iş güvenliği vb.) uygun sonuçlar elde etmek için finansal raporların değiştirilmesi (Healy & Wahlen, 1999: 368) muhasebe ve raporlama kalitesini düşüren uygulamalardır.
- **Zararların Zamanında Muhasebeleştirilmesi (Timely Loss Recognition):** Muhasebede ihtiyatlılık kavramı gereğince, bir gelir ancak gerçekleşikten sonra işletmenin gelirleri arasına katılırken, gider ve zararlar kesinleşme de ortaya çıktıklarında işletmenin sonuç hesaplarında gider ve zararların arasına katılır (Sevilengül, 2009:22). Yani bu kavram tahakkuk ilkesine göre gerçekleşmeyen gelir ve kârların kaydedilip raporlanmasını yasaklarken basiretlilik ilkesi gereğince de mevcut ve olası zararlar için karşılık ayrılmasını

ve gider yazılması şart koşar (Can, 2010:35). Zararların zamanında muhasebeleştirilmesi muhasebe kalitesini artıracak iken aksi durumlar veya hayali gelirler veya kârların muhasebeleştirilmesi kaliteyi düşürecektir.

- **Değer İlişkisi (Value Relevance):** Finansal raporlarda sunulan muhasebe bilgilerinin işletmelerin menkul kıymet fiyatlarını/getirilerini etkilemesi değer ilişkisi olarak adlandırılmaktadır (Aktaş, 2009: 27). Bu konuda ilk çalışmalar Ball ve Brown (1968) ile Beaver (1968) tarafından yapılmıştır (Demir, Ertuğrul, & Gür, 2016: 14). Bu kavrama göre muhasebe kalitesi muhasebe rakamlarının işletme değerini yansıtmaya gücü olarak tarif edilebilir. Yani bu durum muhasebe ile piyasanın aynı dili konuşması; muhasebe sistemi içinde üretilen ve sunulan gerçeğe uygun finansal bilgilerin hisse senetleri fiyatlarına doğru ve güçlü yansiyarak piyasa ve yatırımcılar tarafından da teyit edilmesidir.

Literatürde, muhasebe kalitesinin birçok konu ile ilişkilendirilerek ele alındığı görülmektedir. Örneğin Uluslararası Finansal Raporlama Standardının (IFRS) kabulü (Soderstrom & Sun, 2007; Barth vd., 2008; H. Chen vd., 2010; Christensen vd., 2015; Cussatt, Huang, & Pollard, 2018; Dayanandan, Donker, Ivanof, & Karahan, 2016); sermaye yatırımı (Biddle & Hilary, 2006); birleşme ve devralmalar (Marquardt & Zur, 2015; McNichols, Stubben, McNichols, & Stubben, 2015); cinsiyet farklılığı ve finansal deneyim (García Lara, García Osma, Mora, & Scapin, 2017); borç sözleşmesi ve borçlanma maliyeti (Bharath, Sunder, & Sunder, 2008; Mutlu, 2020; Spiceland, Yang, & Zhang, 2016); ticari krediler (D. Chen, Liu, Ma, & Martin, 2017); para politikası (Armstrong, Glaeser, & Kepler, 2019); garantili krediler (Kim & Yasuda, 2019); blok zincir teknolojisi ve nesnelerin interneti (Wu, Xiong, & Li, 2019); kurumsal karbon riskine maruz kalma ve gönüllü açıklamalar (Lemma, Shabestari, Freedman, & Mlilo, 2020); üst yönetim özellikleri (Zhang, 2019); aile sahipliği (Casino, Pugliese, Mussolino, & Sansone, 2010) ve denetim ücreti (Hribar, Kravet, & Wilson, 2014) vb., bu çalışmalardan çıkan bazı önemli sonuçlar şöyledir:

- Uluslararası Muhasebe Standartlarını (IAS) uygulayan şirketlerin muhasebe kalitesi, uygulamayanlardan daha yüksek bulunmuştur (Barth vd., 2008: 470).
- Van Tendeloo & Vanstraelen (2005), IAS uygulayan Alman firmalarının, Alman standartlarını uygulayanlara kıyasla kâr yönetiminde farklılık göstermediğini tespit ederken Bartov, Goldberg, & Kim (2005), IAS'a dayalı kazancın, Alman standartlarına dayanan kârlardan aksine daha değerli olduğunu kanıtlamıştır (Barth vd., 2008: 474).

- Kaliteli muhasebe açıklamaları yapan firmalar genellikle büyüklük, kârlılık ve likidite olarak yüksek özelliklere sahiptir. Bu firmalar ayrıca yüksek sermayeye ihtiyaç duyar ve kâr yönetimiyle daha az meşgul olma eğilimi gösterir (Iatridis, 2011: 88).
- Siyasi bağlantılı şirketler tarafından bildirilen kâr kalitesinin (quality of earnings), bağlantısı olmayan benzer şirketlere göre önemli ölçüde daha düşük olduğu bulunmuştur (Chaney, Faccio, & Parsley, 2011: 58).
- Denetim kurulu üyelerinin kişisel özellikleri ile muhasebe bilgi kalitesi arasındaki güçlü bir ilişki bulunmuştur. Buna göre akademik geçmişe sahip denetçilerin, denetçi maaşlarının ve kadın denetçilerin muhasebe bilgi kalitesini iyileştirmede itici bir güç olduğu tespit edilmiştir (Ran, Fang, Luo, & Chan, 2015: 18).
- Bağımsız yöneticiler arasında yer alan kadınların çoğu, daha düşük kâr yönetimi uygulamaktadırlar (García Lara, García Osma, Mora, & Scapin, 2017: 651).
- Düşük muhasebe kalitesine sahip firmaların bir finansman kaynağı olarak ticari krediyi kullanma olasılıkları daha yüksektir (D. Chen, Liu, Ma, & Martin, 2017: 69).
- Yüksek muhasebe kalitesine sahip firmalar, daha az borç yoğunluğu göstermektedirler (Li, Lou, Otto, & Wittenberg-Moerman, 2021: 377).

2.2. Bibliyometrik Analiz

Son yıllarda bilimsel bilgi üretiminin artması ve bibliyografik veri tabanlarında toplanması, bilimsel literatür tarafından sağlanan nicel verilerin istatistiksel analizine dayalı olarak bilimsel etkinliği ölçmek için yararlı bir araç olan "bibliyometri" yönteminin kullanılmasına yol açmıştır (Merigó & Yang, 2017; Sánchez, de la Cruz Del Río Rama, & García, 2017).

Bibliyometri terimi ilk olarak “matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanması” olarak tanımlanmıştır (Pritchard, 1969:349). Zamanla bilim ve mühendisliğin çeşitli disiplinlerinde, belirli bir konunun araştırma durumunu ve eğilimlerini değerlendirmenin yanı sıra daha genç araştırmacılara rehberlik ederek gelecekteki araştırma yönelimlerini belirlemeyi amaçlayan yaygın bir sistematik analiz aracı haline gelmiştir (Fu, Ho, Sui, & Li, 2010; Kent Baker, Pandey, Kumar, & Haldar, 2020). Bibliyometrik analiz, farklı dergileri, ülkeleri, kurumları, yazarları ve atıfları inceler ve daha çok içerik analizi ile araştırmaların gelişimine odaklanır (Zhong, Geng, Liu, Gao & Chen, 2016:123). Böylelikle, bibliyometri kullanımı, araştırmacıların ana temaları belirlemek için çalışma alanlarındaki literatürü incelemelerini sağlar (Grant, Cottrell, Fawcett & Cluzeau, 2000; Vogel & Güttel, 2012;

Leung, Sun & Bai, 2017). Bibliyometrik alanında uluslararası literatürde yer alan önemli bazı makalelerin yazar ve konuları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Bibliyometri Alanında Öne Çıkan Başlıca Uluslararası Makaleler

Yazar	Konu
Donohue (1972)	“A Bibliometric Analysis of Certain Information Science Literature” başlıklı çalışmada makalelerin (a) Bradford analizi, (b) salgın (epidemic) analizi, (c) araştırma cephesinin belirlenmesi ve (d) bibliyografik birleştirme (bibliographic coupling) açısından incelenmesi
Kalyane & Sen (1995)	Journal of Oilseeds Research dergisinde 1984-1992 yılları arasındaki 498 adet çalışma 18 konu (yazar verimliliği, atıf türü, atıf sayısı, anahtar kelime sıklığı, literatür eskimesi, makale gönderilmesi ve yayınlanması arasındaki zaman farkı vb.) çerçevesinde incelenmesi
Melin & Persson (1996)	İşbirliği ve ortak yazarlık (co-authorship) arasındaki ilişki bibliyometrik veriler kapsamında analizi edilmesi
Prather-Kinsey & Rueschhoff (2004)	1981-2000 yılları arasında ABD ve ABD merkezli olmayan 41 akademik dergide yayınlanan muhasebe araştırmaları nicelik, uluslararası olma, konu, yöntem ve yazar açısından karşılaştırılması ve analiz edilmesi
Bonner, Hesford, Van der Stede, & Young (2006)	Literatürde sürekli olarak en iyi beş muhasebe dergisinde (Accounting, Organisations and Society, Contemporary Accounting Research, Journal of Accounting and Economics, Journal of Accounting Research ve The Accounting Review) yer alan makaleler 1984-2003 yılları arasında denetim, finansal muhasebe, yönetim muhasebesi ve vergi gibi alanlarına göre incelenmesi
Baker & Barbu (2007)	Uluslararası Finansal Raporlama Stantadartları’na (IFRS) uyum kapsamında tematik ve metodolojik eğilimleri izlemek için 1965-2004 yıllarında İngilizce olarak yayınlanan muhasebe dergilerinin analizi
Oler, Oler, & Skousen (2010)	1960-2007 yılları arasında en iyi altı muhasebe dergisinde yayınlanan makalelerin alıntı, konu ve metodolojideki eğilimler açısından incelenmesi
Coyne, Summers, Williams, & Wood (2010)	Muhasebeyi konulara ve metodolojiye göre sınıflandırmak
Pinto, Escalona-Fernández, & Pulgarin (2013)	Web of Science ve Scopus veri tabanlarında yer alan bilimsel makalelerin bibliyometrik analizine dayanarak, 1974-2011 yıllarında bilgi okuryazarlığı konusundaki uluslararası bilimsel üretkenliği incelemek
Zhong vd., (2016)	Doğal kaynak muhasebesi konusunda 1995-2014 döneminde araştırma yöntemleri, yayınların performansları, ilgili dergilerin özellikleri, ülkeleri, kurumları, yazarları ve anahtar kelimeleri kapsayan bibliyometrik analiz ve sosyal ağ analizi
Merigó & Yang (2017)	Makaleler, yazarlar, dergiler, kurumlar ve ülkeler tarafından sınıflandırılan alandaki en ilgili araştırmaları belirleyerek, Web of Science veritabanını kullanan muhasebe araştırmalarına bibliyometrik bir genel bakış sunulması
Zyznarska-Dworcak (2018)	1945-2017 yıllarında Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki yönetim muhasebesindeki temel eğilimleri ortaya koymak
Zeff & Dyckman (2020)	Accounting and Business Research (ABR) dergisinin ilk 50 yılında (1970–2019) görev yapan editör sınıflandırması altında makale ve yazarların incelenmesi ve muhasebe araştırmalarındaki değişimin ortaya konulması

Kaynak: Alkan & Özkaya (2015) ve Güleç & Öztürk (2019) çalışmalarından esinlenerek geliştirilmiştir.

Bibliyometrik alanında en önemli dergilerden “Scientometrics” 1978 yılından beri faaliyetini sürdürmektedir (Wouters & Leydesdorff, 1994: 193). 1973-2020 yılları arasında WoS veri tabanında SSCI indeksinde “bibliyometric analysis” kelimesi taranmış ve tarama sonucunda en fazla bibliyometrik analiz çalışmasının 1032 yayınlı Scientometrics dergisinde yayımlandığı görülmüştür. Bu dergiyi sırasıyla Sustainability (220 yayın), Journal of Informetrics (152 yayın) ve Journal of Cleaner Production (88 yayın) izlemiştir (Web of Science, 2021).

Dünyadaki bibliyometrik gelişmelere paralel olarak Türkiye’de de bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır (Al & Tonta, 2004; Öztürk & Gürler, 2021; Yurtsever & Gülgöz, 1999). Türkiye’deki ilk analiz Özinönü (1970) tarafından yapılan astronomi, biyoloji, fizik, kimya, matematik, yer bilimleri alanlarındaki bilimsel performansı ölçen çalışmadır (Al, 2008). Türkiye’de muhasebe alanında yapılan bibliyometrik nitelikli çalışmaların bazıları ise şunlardır: Muhasebe (Yüce & Muğan, 1996; Sakin, 2008; Çil Koçyiğit, Çına Bal & Öztürk, 2009; Erdamar & Sarıoğlu, 2009; Önce & Başar, 2010; Kurt & Uçma, 2011; Hotamışlı & Erem, 2014; Alkan, 2014; Şentürk & Fındık, 2015; Nalçın & Can, 2016; Kıymetli Şen, Hatunoğlu, & Terzi, 2017; Yeşil & Akyüz, 2018; Çil Koçyiğit & Şenay, 2018; Güleç & Öztürk, 2019); muhasebe ve finansal raporlama standartları (Yücel, Öncü & Kartal, 2015; Durgut & Pehlivan, 2018); denetim (Selimoğlu & Uzay, 2007; Dinç & Atabay, 2018; Kaya, 2019; Dönmez, Tosunoğlu & Cengiz, 2020); entegre raporlama (Doğan, 2020); muhasebe kongre bildirileri (Can, Küçükler, & Özkan, 2020).

Özetle bibliyometrik analiz çalışmasıyla ilgilenenler en az dört gruba ayrılabilir (Koehler, 2001: 120):

- Atıf (citation) analizine odaklananlar
- Ortak alıntı (co-citation) analizine odaklananlar
- Etki analizi (impact analysis) ve verimliliğe odaklananlar
- Kitap, makale, patent ve diğer bilgi ürünleriyle (knowledge products) ilgili olanlar

Yukarıdaki gruplamaya göre lisansüstü tezlerin de kitap ve makale gibi diğer bilgi ürünleri kapsamında ele alınabileceği değerlendirilmiştir. Tezler ile ilgili bibliyometrik çalışmaların ise genellikle içerik analizi, konu dağılımı, kullanılan araştırma yöntemleri, en sık atıf alan kaynaklar ve veri toplama teknikleri vb. açılardan yapıldığı gözlemlenmektedir (Al & Tonta, 2004: 24).

Muhasebe kalitesi konusunda Türkiye’de yazılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizinin yapıldığı bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi’ndeki erişime açık 69 tez konu, yıl, kurum, yazar, danışman, dil,

tür, kapsam, yöntem, sayfa sayısı, anahtar kelime sayısı ve sıklığı açısından incelenmiştir. Verilerin işlenmesinde SPSS ve Excel, analizinde ise nicel betimsel analiz yöntemlerinden frekans ve yüzde analizleri kullanılmıştır.

3. MUHASEBE KALİTESİ KONUSUNDA YAZILAN LİSANSÜSTÜ TEZLER

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Yaşanan bilgi çağının belki de en önemli özelliği kaliteli bilgiye olan ihtiyacı her zamankinden daha fazla hissettirmesidir. Bir bilgi sistemi olarak muhasebe de ürettiği bilgilerin kalitesini yükseltmek ve bunu güvence altına almak amacıyla olmalıdır. Dolayısıyla muhasebe kalitesi konusunda daha fazla bilimsel çalışma yapılmasına ihtiyaç vardır. Bu çalışmanın da temel amacı muhasebe kalitesi konusunda Türkiye'deki mevcut birikimi ve yönelimi lisansüstü tezler üzerinden analiz ederek yeni araştırmalara ilham vermektir. Bu amaca yönelik olarak YÖK Ulusal Tez Merkezinde muhasebe kalitesi konusunda bugüne kadar kaç adet lisansüstü tez yazıldığı tespit edilmiş ve erişime açık olanların bibliyometrik analizi yapılarak aşağıdaki sorulara cevap verilmiştir:

- 1) Tezlerin konulara göre dağılımı nasıldır?
- 2) Tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- 3) Tezlerin yayınlandığı üniversiteye göre dağılımı nasıldır?
- 4) Tezlerin enstitü ve anabilim dalına göre dağılımı nasıldır?
- 5) Tezlerin yazım diline göre dağılımı nasıldır?
- 6) Tezlerin araştırma türüne göre dağılımı nasıldır?
- 7) Tezlerin araştırma kapsamına göre dağılımı nasıldır?
- 8) Tezlerin kullanılan istatistiksel programa göre dağılımı nasıldır?
- 9) Tezlerin sayfa sayısına göre dağılımı nasıldır?
- 10) Tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı nasıldır?
- 11) Tezleri anahtar kelime sayısına göre dağılımı nasıldır?
- 12) Tezlerin anahtar kelimelerinin sıklık sayısına göre dağılımı nasıldır?

Bu sorulara verilen cevapların muhasebe kalitesi konusunda yapılacak çalışmalara rehber olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Dokümanlar, araştırmalarda önemli bir veri kaynağı olup hem özel hem de resmi dokümanları içerebilir (Creswell, 2005). Bu çalışmada incelenen dokümanlar araştırmanın amacına uygun olarak muhasebe kalitesi

konusunda yazılan lisansüstü tezlerdir. Bu tezler Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) veri tabanından elde edilmiştir. Mayıs 2021 tarihinden önceki tezler araştırma kapsamına alınmıştır. Geniş anlamda muhasebe kalitesi konusuna giren lisansüstü tezler belge incelemesi yöntemi ile analiz edilmiştir. Burada muhasebe kalitesi üst kavram olarak düşünülmüş; muhasebe bilgi kalitesi, finansal raporlama kalitesi, kâr yönetimi (kalitesi), kazanç yönetimi (kalitesi), hizmet kalitesi, aktif kalitesi, eğitim kalitesi ve dipnot kalitesi de muhasebe kalitesi kavramının içinde değerlendirilmiştir. Ancak denetim kalitesi ayrı bir çalışmanın konusu olabilecek genişlikte görüldüğü için burada kapsam dışı bırakılmıştır. Bu şekilde tez konusu “muhasebe kalitesi” olan erişime açık 69 adet lisansüstü tez bulunmuştur. Bu tezler konu, yıl, üniversite, enstitü, dil, araştırma türü, araştırma kapsamı, kullanılan istatistiksel program, sayfa sayısı, danışman unvanı, anahtar kelime sıklığı ve sayısı değişkenleri açısından incelenmiştir. Verilerin analizinde nicel betimsel analiz yöntemlerinden frekans ve yüzde analizi kullanılmıştır.

3.3. Araştırmanın Bulguları ve Yorumu

Türkiye’de muhasebe kalitesi konusu kapsamında yazılan erişime açık 69 tez içinde ilk tezin 2003 yılında yazıldığı görülmüştür. Dolayısıyla muhasebe kalitesi konusunun Türkiye’de tez konuları arasına girme yılı 2000’li yılların başına denk gelmektedir. Bu başlangıç yılı olarak kabul edilirse konunun yaklaşık 20 yıllık yakın bir geçmişe sahip olduğu söylenebilir. Ancak başlığında doğrudan “muhasebe kalitesi” kelimeleri geçen ilk tez, 2011 yılında Uludağ Üniversitesinde yazılan bir doktora tezidir. Bu şekilde şimdiye kadar Türkiye’de yalnızca beş tez yazılmıştır. Bu tezlerden birinin 2019 ve ikisinin 2020 tarihli olması, ayrıca beşinin de doktora tezi olması muhasebe kalitesi kavramının halen en yüksek akademik seviyede teorik ve dikey olarak tartışıldığını, uzun süreli ve derinlemesine araştırıldığını, yeni ve güncel olduğunu göstermektedir.

3.3.1. Konulara Göre Dağılım

Yapılan tezlerden muhasebe kalitesi konusunun, muhasebe bilgi kalitesi, finansal raporlama kalitesi, kâr yönetimi (kalitesi), kazanç yönetimi (kalitesi), hizmet kalitesi, aktif kalitesi, eğitim kalitesi ve dipnot kalitesi ile sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Muhasebe kalitesi kapsamında ele alınabilecek örneğin ahlak (etik) kalitesi, düzenleyici kurum kalitesi, meslek mensubu kalitesi, mesleki örgütlenme kalitesi, standart kalitesi, mevzuat kalitesi, iç kontrol kalitesi, paydaş kalitesi, vergi kalitesi, beyanname kalitesi, bilgi işlem kalitesi gibi birçok konunun özellikle kalite boyutunu araştıran ve tartışan konularda yazılmış bir teze rastlanmamıştır.

Tablo 2: Konulara Göre Dağılım

KONULAR	YL			DR			TOPLAM	
	K	E	Top	K	E	Top		
Kâr Yönetim (Kalitesi)	2	3	5	8	13	21	26	%37,7
Kazanç Yönetimi (Kalitesi)	5	1	6	4	0	4	10	%14,5
Finansal Raporlama Kalitesi	2	3	5	2	2	4	9	%13,0
Hizmet Kalitesi	2	6	8	0	0	0	8	%11,6
Muhasebe Kalitesi	0	0	0	2	3	5	5	%7,2
Muhasebe Bilgi Kalitesi	1	1	2	2	1	3	5	%7,2
Aktif Kalitesi	2	0	2	0	0	0	2	%2,9
Dipnot Kalitesi	1	0	1	0	0	0	1	%1,4
Eğitim Kalitesi	1	0	1	0	0	0	1	%1,4
Ortak Konular	0	0	0	0	2	2	2	%2,9
TOPLAM	16	14	30	18	21	39	69	100,0

*Biri “muhasabe bilgi kalitesi ve kazanç yönetimi” diğeri ise “finansal raporlama kalitesi ve kazanç yönetimi” konusunda olmak üzere toplam iki adet ortak konuda doktora tezi yazılmıştır.

Tablo 2’de görüldüğü üzere muhasabe kalitesi konuları kapsamında yazılan toplam 69 lisansüstü tezin 30’u yüksek lisans (YL) ve 39’u doktora tezi (DR) olup dokuz kavram üzerinde yoğunlaştıkları belirlenmiştir. 26 tez ile en fazla tezin “kâr yönetimi” konusunda yazıldığı ve bunun 21’inin doktora tezi olduğu anlaşılmıştır. Bunu sırasıyla kazanç yönetimi (10) ve finansal raporlama kalitesi (9) izlemektedir. Ayrıca ortak konuda yazılan iki doktora tezi de bu sayılara dahil edilebilir. Hizmet kalitesi ise en fazla yüksek lisans tezi (8) yazılan konu olarak bu sırayı takip etmektedir. Kâr yönetimi ile kazanç yönetimi birlikte değerlendirildiğinde tezlerin yarısından fazlasının bu konuda yazıldığı söylenebilir.

Diğer yandan yazar cinsiyetine göre yazılan tezlerde büyük bir farklılık görülmemektedir. Toplam tezlerin 34’ü kadınlar (K), 35’i erkekler (E) tarafından yazılmıştır. Ancak yüksek lisans düzeyinde kadınlar, doktora düzeyinde ise erkekler daha çok tez yazmışlardır. En çok yazılan konu bazında ise kâr yönetimi konusunda kadınlar 10, erkekler 16 tez yazarken kazanç yönetimi konusunda kadınlar 9, erkekler ise 1 tez yazmıştır.

3.3.2. Yıllara Göre Dağılım

Tablo 3’te muhasabe kalitesi konusunda yazılan tezlerin konularına göre 2003 ile 2020 yılları arasındaki dağılımı verilmiştir. Burada 2003 öncesi, 2004, 2005, 2006 ve 2008 yılları, yazılan tez bulunmadığı için tablodan çıkartılmıştır.

Tablo 3: Yıllara Göre Dağılım

KONULAR/YILLAR	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2007	2003	TOP
Kâr Yönetimi	1	6	0	2	3	1	2	2	3	2	0	1	2	1	26
Kazanç Yönetimi	0	1	0	1	2	1	1	1	1	0	2	0	0	0	10
Fin.Rap.Kalitesi	2	1	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	9
Hizmet Kalitesi	0	2	2	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	8
Muh.Bil.Kalitesi	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	5
Muhasebe Kalitesi	2	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	5
Aktif Kalitesi	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Dipnot Kalitesi	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Eğitim Kalitesi	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ortak Konular	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
TOPLAM	6	13	5	6	6	5	7	4	5	3	5	1	2	1	69

İlk tez 2003 yılında yazılmış ardından 3 yıl boşluk olmuş, sonra 2010 yılında artış olmuş ve 2019 yılında ise 13 adet tez ile en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Ancak 2020 yılında muhasebe kalitesi konusunda yazılan tez sayısı bir önceki yıla göre büyük oranda düşüş göstermiştir. Bu dönemde YÖK Tez Merkezi veri tabanına eklenen tezlerin sayısına bakıldığında oradaki azalma ile paralellik gösterdiği anlaşılmıştır. Nitekim 2019 yılında YÖKTEZ sistemine yeni eklenen tez sayısı 74 bin iken, 2020’de bu sayı %32 azalış ile 50 bin civarında olmuştur (<https://www.yok.gov.tr>, 06.05.2020).

3.3.3. Üniversitelere Göre Dağılım

Tablo 4’te tezlerin üniversitelere ve program düzeylerine göre dağılımı gösterilmiştir. Yapılan incelemede muhasebe kalitesi kapsamında yazılan 69 tezin 32 farklı üniversitede yapıldığı belirlenmiştir. Tabloda birden fazla tez çıkaran yalnızca 16 üniversitenin ismine yer verilmiş, birer tezi bulunan 16 üniversite ise diğer üniversiteler başlığı altında toplanmıştır.

Tablo 4: Üniversitelere Göre Dağılımı

ÜNİVERSİTELER	Marmara	Hacettepe	Selçuk	Ankara Hacı Bayram Veli	Dokuz Eylül	Gebze Teknik	İstanbul	Süleyman Demirel	Celal Bayar	Tokat Gaziosmanpaşa	Nevşehir Hacı Bektaş Veli	Van Yüzüncü Yıl	Akdeniz	Dumlupınar	Gaziantep	Karadeniz Teknik	Diğer Üniversiteler*	Toplam
YL	2	1	3	0	1	1	1	1	2	2	2	3	1	1	1	1	6	29
DR	6	4	2	3	2	2	2	2	1	1	1	0	1	1	1	1	10	40
Toplam	8	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	16	69
(%)	12	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	23	100

*Anadolu, Ankara, Balıkesir, Cumhuriyet, Çanakkale Onsekiz Mart, Çukurova, Dicle, Erciyes, İzmir Ekonomi, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Kafkas, Osmaniye Korkut Ata, TOBB, Trakya, Uludağ ve Yeditepe üniversitelerinin her birinin birer tezi bulunmaktadır.

Tablo 4 incelendiğinde en çok tezin Marmara Üniversitesi'nde ve doktora düzeyinde yapıldığı görülmektedir. Bu üniversiteyi beşer adet tez ile Hacettepe ve Selçuk üniversiteleri izlemektedir. Bu üniversitelerin ön plana çıkmasında yüksek lisans ve doktora programlarında muhasebe alanında yeterli ve yetkin akademisyenlerin bulunuyor olması etkili olmuş olabilir.

3.3.4. Enstitü ve Anabilim Dallarına Göre Dağılım

Tablo 5'te tezlerin, tamamlandığı enstitü ve anabilim dalına göre dağılımı gösterilmiştir. Yapılan incelemede 65 tezin sosyal bilimler enstitüsünde, iki tezin lisansüstü eğitim enstitüsünde, birer tezin ise bankacılık ve sigortacılık enstitüsü ve sağlık bilimleri enstitüsünde yazıldığı görülmektedir. Tezler anabilim dalı olarak bakıldığında 66 tezin işletme, iki tezin banka ve bir tezin ise sağlık yönetiminde anabilim dalında yazıldığı görülmüştür.

Tablo 5: Enstitü ve Anabilim Dallarına Göre Dağılım

KONULAR	ENSTİTÜ*				ANABİLİM DALI**			TOP
	SOB	LE	BS	SAB	İŞL	B	SY	
Muhasebe Kalitesi	4	1	0	0	5	0	0	5
Muhasebe Bilgi Kalitesi	4	0	0	1	4	0	1	5
Finansal raporlama kalitesi	9	0	0	0	9	0	0	9
Kazanç yönetimi (kalitesi)	10	0	0	0	10	0	0	10
Kâr yönetim (kalitesi)	25	1	0	0	26	0	0	26
Hizmet kalitesi	8	0	0	0	8	0	0	8
Aktif kalitesi	1	0	1	0	0	2	0	2
Dipnot kalitesi	1	0	0	0	1	0	0	1
Eğitim kalitesi	1	0	0	0	1	0	0	1
Ortak Konular	2	0	0	0	2	0	0	2
TOPLAM	65	2	1	1	66	2	1	69

*Enstitü: SOB(Sosyal Bilimler); LE(Lisansüstü Eğitim); BS(Bankacılık ve Sigortacılık); SAB (Sağlık Bilimleri)

** Anabilim Dalı: İŞL (İşletme); B (Banka); SY (Sağlık Yönetimi)

3.3.5. Tezlerin Yazım Dili

Türkiye'deki lisansüstü tezlerin yabancı dilde öğretim yapan lisansüstü programlar dışında doğal olarak Türkçe yazılması beklenir. Ancak son yıllarda artan yabancı uyruklu lisansüstü öğrenci sayıları dolayısıyla yabancı dilde yazılan tez sayılarında da artış yaşanmaya başlanmıştır. Yapılan incelemede muhasebe kalitesi kapsamında Türkçe dışında İngilizce olarak da yazılan tezlerin olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Yazım Diline Göre Dağılımı

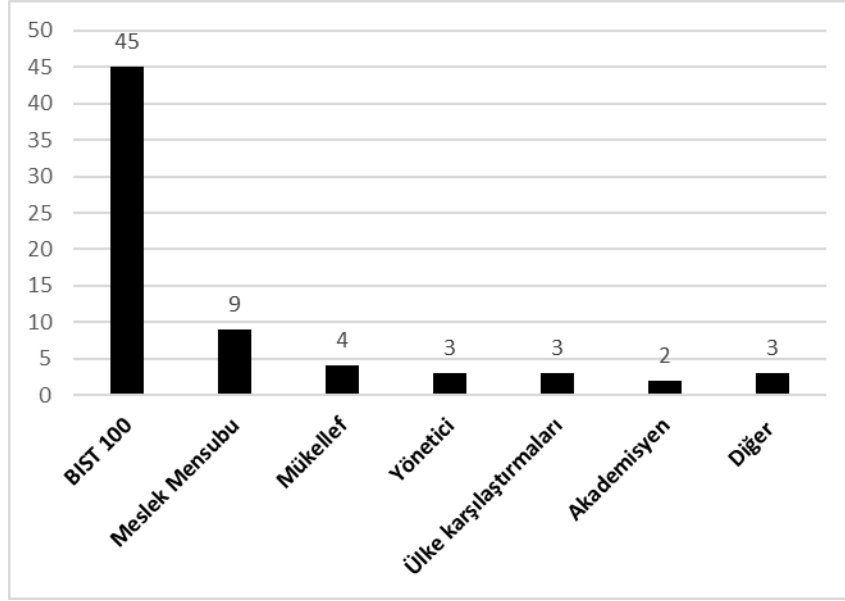
KONULAR	Türkçe		İngilizce		TOPLAM
	YL	DR	YL	DR	
Kâr yönetim (kalitesi)	5	17	0	4	26
Kazanç yönetimi (kalitesi)	6	0	0	4	10
Finansal raporlama kalitesi	4	4	1	0	9
Hizmet kalitesi	8	0	0	0	8
Muhasebe Kalitesi	0	4	0	1	5
Muhasebe Bilgi Kalitesi	2	3	0	0	5
Aktif kalitesi	2	0	0	0	2
Dipnot kalitesi	1	0	0	0	1
Eğitim kalitesi	1	0	0	0	1
Ortak Konular	0	2	0	0	2
TOPLAM	29	30	1	9	69

Tablo 6'da bu tezlerin konular bazında yazım diline göre dağılımı gösterilmiştir. Toplam 69 tezin 59'u Türkçe (%85,5), 10'u ise İngilizce (%14,5) olarak kaleme alınmıştır. İngilizce tezlerin %80'i kâr yönetimi ve kazanç yönetimi (earnings management) konusunda yazılmıştır. Ancak yabancı uyruklu öğrenciler tarafından İngilizce olarak yazılan tez sayısı yalnızca iki olup kalan sekiz tezin yazarının isimlerinden Türk olduğu anlaşılmıştır. Bunların çoğu da (5 tez) Marmara Üniversitesi'ndeki Türk öğrenciler tarafından yazılmıştır.

3.3.6. Tezlerin Araştırma Türü ve Kapsamına Göre Dağılımı

Yazılan toplam 69 lisansüstü tezin tamamında da nicel (ampirik) araştırma yapıldığı belirlenmiştir.

Şekil 1'de tezlerin araştırma kapsamına göre dağılımı gösterilmiştir. Yazılan tezlerin %65,2'si BIST'e kayıtlı işletmeleri araştırma kapsamına almıştır. Bu araştırma kapsamını sırasıyla muhasebe meslek mensupları ve mükellefler izlemektedir.

Şekil 1: Araştırma Kapsamı

Tezlerde daha çok BIST'e kayıtlı işletmelerin araştırma kapsamına alınması muhasebe kalitesinin finansal tablolarda arandığını dolayısıyla kavramın muhasebe/finansal bilgi ve finansal raporlama kalitesiyle eş anlamlı olarak kullanıldığını düşündürmektedir.

3.3.7. Tezlerin İstatistiksel Programa Göre Dağılımı

Tezlerde en çok kullanılan istatistiksel program (%36,2) SPSS'dir. Bu programı sırasıyla (%26,1) Stata, (%23,2) E-views, (%5,8) M.Office programları izlemektedir. Bir tezde Maxqda, bir tezde Gretl kullanılmış 4 tezde ise hangi istatistiksel programın kullanıldığı tespit edilememiştir.

3.3.8. Tezlerin Sayfa Sayısına Göre Dağılımı

Tablo 7'de tezlerin sayfa sayısına göre dağılımı gösterilmiştir. Bu dağılımda tezlerinin en çok 101-150 sayfa arasında yazıldığı görülmektedir. Tez sayfa sayısı en az 68, en fazla ise 342'dir. 100 sayfanın altında doktora tezi; 300 sayfanın üzerinde ise yüksek lisans tezi bulunamamıştır. Ortalama tez sayfa sayısı yüksek lisans da 136, doktora da ise 201'dür.

Tablo 7: Tez Sayfa Sayısına Göre Dağılımı

SAYFA SAYISI	YL	DR	Frekans	%
0-100 arası	9	0	9	13,0
101-150 arası	11	10	21	30,4
151-200 arası	7	10	17	24,6
201-250 arası	2	9	11	15,9
251-300 arası	1	9	10	14,5
301'den fazla	0	1	1	1,4
TOPLAM	30	39	69	100,0

Tezin yazımında sayfa sayısının çokluğundan ziyade içerik kalitesinin iyi olması kabul görmektedir. İçerik kalitesinde amaç, yöntem ve literatüre katkı önemli bir yere sahiptir.

3.3.9. Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Tablo 8'deki tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı gösterilmiştir. Muhasebe kalitesi konusundaki tezlerin çoğu danışmanlığı Prof. Dr. unvanlı akademisyenler tarafından yapılmıştır.

Tablo 8: Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

KONULAR	Prof.Dr.		Doç.Dr.		Dr.Öğr.Ü.		Toplam
	YL	DR	YL	DR	YL	DR	
Muhasebe Kalitesi	0	3	0	2	0	0	5
Muhasebe Bilgi Kalitesi	1	2	0	1	1	0	5
Finansal raporlama kalitesi	2	3	0	1	3	0	9
Kazanç yönetimi (kalitesi)	3	4	0	0	3	0	10
Kâr yönetim (kalitesi)	3	13	1	5	1	3	26
Hizmet kalitesi	3	0	3	0	2	0	8
Aktif kalitesi	0	0	1	0	1	0	2
Dipnot kalitesi	0	0	0	0	1	0	1
Eğitim kalitesi	0	0	0	0	1	0	1
Ortak çalışmalar*	0	2	0	0	0	0	2
Toplam	12	27	5	9	13	3	69

Bu danışman unvanını sırasıyla Dr. Öğr. Üyesi ve Doç. Dr. unvanlarının takip ettiği görülmektedir. Sonuçların bu şekilde dağılmasında akademisyen sayısı, deneyimi, bilgi ve tecrübesinin önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Sonuçlara göre Prof. Dr. unvanlı akademisyenler doktora, Dr. Öğr. Üyesi unvanlı akademisyenler yüksek lisans ve Doç. Dr. unvanlı akademisyenlerde ise daha çok doktora danışmanlığı yapmaktadır.

3.3.10. Anahtar Kelime Sayısı ve Sıklığı

Tezlerde en çok (%26,1) dört anahtar kelimeye yer verilmektedir. Bunu sırasıyla beş (%23,2); üç (%17,4); altı (%13); yedi ve üzeri (%5,8) anahtar kelime sayısı izlemektedir. En az iki (%2,9) ile hiç anahtar kelimesi olmayan (% 11,6) tezlere de rastlanmıştır. Bu durum bazı tezlerin eski tarihli olmasından ve/veya üniversitelerin tez yazım kural/kılavuzlarında anahtar kelimelere yer verilmemiş olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 9: Anahtar Kelimelerin Sıklık Sayısına Göre Dağılımı

ANA ANAHTAR KELİME	ALT ANAHTAR KELİMELER	Frekans
Kâr yönetimi	Kâr yönetimi, kâr kalitesi	28
Tahakkuklar	Tahakkuklar, isteğe bağlı (ihtiyari) tahakkuklar, isteğe bağlı olmayan tahakkuklar, tahakkuk kalitesi	23
Kazanç yönetimi	Kazanç yönetimi, kazanç kalitesi	15
Muhasebe Standartları	Türkiye Muhasebe standartları, TFRS, UFRS, UMS	11
Kurumsal Yönetim	Kurumsal yönetim, kurumsal yönetim uygulamaları	10
Hizmet kalitesi	Hizmet kalitesi, muhasebe hizmet kalitesi, algılanan hizmet kalitesi, beklenen kalite	10
Muhasebe kalitesi	Muhasebe kalitesi, muhasebe bilgi kalitesi	9
Finansal raporlama kalitesi	Finansal raporlama kalitesi	6
Etik	Etik, meslek etiği, muhasebe etiği	6
Firma/finansal performans(ı)	Firma performansı, finansal performans	5
Denetim Kalitesi	Denetim kalitesi, iç denetim kalitesi, bağımsız denetim kalitesi	4
Muhasebe meslek mensubu	Muhasebe meslek mensubu	4

Tablo 9’da tezlerin anahtar kelimelerin sıklık sayısına göre dağılımı gösterilmiştir. En çok tekrar edilen anahtar kelimenin “kâr yönetimi” (28 kez) olduğu, bunu sırasıyla “tahakkuklar” (23 kez) ve “kazanç yönetimi”nin (15 kez) izlediği görülmektedir.

- Yazarların cinsiyeti açısından bakıldığında lisansüstü tezlerde eşit bir dağılım görülmektedir. Nitekim incelenen toplam 69 tezin 34'ü kadınlar, 35'i ise erkekler tarafından yazılmıştır. Erkekler kadar Kadınlarında bu konuya ilgi duyduğu ve bilimsel çalışma yaptığı, dolayısıyla cinsiyet açısından burada önemli bir farklılığın söz konusu olmadığı söylenebilir.
- Tarihlerine bakıldığında en fazla tezin 2019 yılında tamamlandığı görülmektedir. Bu yılda yazılan tez sayısı diğer yıllara göre iki kattan fazladır.
- Muhasebe kalitesini konu alan lisansüstü tezler en çok Marmara Üniversitesi'nde yazılmıştır. Benzer şekilde muhasebe alanında yapılan tezleri ve makaleleri inceleyen birçok çalışmada da (Alkan, 2014; Çil Koçyiğit vd., 2009; Yeşil & Akyüz, 2018; Yücel vd., 2015) en çok tezin yine Marmara Üniversitesi'nde yazıldığı tespit edilmiştir. Marmara Üniversitesi'nin muhasebe eğitimi açısından köklü tarihinin ve öğretim kadrolarının bunda etkili olduğu düşünülebilir. Bu üniversiteyi beşer adet tez ile Hacettepe Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi izlemektedir.
- İncelenen lisansüstü tezlerin araştırma kapsamının %65,2'si BIST 100'e kayıtlı işletmelerden oluşmaktadır ve muhasebe kalitesinin ölçümünde genellikle finansal tablo verilerinin kullanıldığı görülmektedir. Durgut & Pehlivan (2018), benzer şekilde, muhasebe alanındaki yüksek lisans ve doktora tezlerinin genellikle BIST'e kayıtlı işletmeler üzerinde yapıldığını tespit etmişlerdir. Bu tercihte verilere erişim kolaylığının, ihtiyaca uygunluğun ve güvenilirliğin etkili olduğu düşünülmektedir. Bunun dışındaki tezlerde araştırma kapsamını sırasıyla muhasebe meslek mensupları ve mükellefler izlemektedir.
- Diğer yandan söz konusu lisansüstü tezlerde en çok kullanılan istatistiksel programın sırasıyla SPSS, State ve E-views olduğu anlaşılmıştır. Emir, Kıymık & Apalı (2020) muhasebe alanında yayımlanan makaleleri inceledikleri çalışmalarında aynı şekilde en fazla kullanılan programın yine SPSS olduğunu bulmuşlardır. Burada beklendiği üzere tezlerin tümünde nicel araştırma yapıldığı, istatistiksel analiz tekniklerinin kullanıldığı ve çoğunun Türkçe kaleme alındığı görülmektedir.
- Sayfa sayısı açısından yapılan incelemede tezlerin en fazla 101-150 sayfa arasında yazıldığı, ortalama tez sayfa sayısının yüksek lisans da 136, doktora da ise 201 olduğu bulunmuştur. Muhasebe alanında yapılan tezleri inceleyen birçok çalışmada (Durgut & Pehlivan, 2018; Gürbüz, Kıymık, & Bitlis, 2021) benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Doktora tezlerinin sayfa sayısının ortalama olarak yüksek lisans

tezlerinden daha fazla olması şaşırtıcı olmayıp doktora araştırmalarının daha kapsamlı, geniş ve derinlikli olması dolayısıyla beklenen bir sonuçtur.

- Danışman unvanlarına göre yapılan incelemede ise tezlerin en çok Prof. Dr. unvanlı akademisyenler tarafından yönetildiği belirlenmiştir. Yeşil & Akyüz (2018), benzer şekilde, muhasebe alanındaki doktora tez danışmanlıklarının en çok Prof. Dr. unvanlı akademisyenler tarafından üstlenildiğini ortaya koymuştur. Bu beklenen bir sonuç olmasına rağmen Gürbüz vd. (2021) muhasebe eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında en çok danışmanlığın bilakis Dr. Öğr. Üyesi unvanlı akademisyenler tarafından yapıldığı bulunmuştur.
- Anahtar kelime sayısı açısından bakıldığında tezlerde en çok sırasıyla dört, beş ve üç anahtar kelime kullanıldığı, en çok tekrar eden anahtar kelimelerin ise sırasıyla “kâr yönetimi”, “tahakkuklar” ve “kazanç yönetimi” olduğu görülmüştür. Bu anahtar kelimeler muhasebe kalitesi kavramının daha çok hangi anlam, kapsam, derinlik ve boyutlarda düşünülerek ele alındığını göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Türkiye’de muhasebe kalitesi konusu kapsamında yazılan erişime açık 69 tez içinde ilk tezin 2003 yılında yazıldığı görülmüştür. Dolayısıyla muhasebe kalitesi konusunun Türkiye’de tez konuları arasına girme yılı 2000’li yılların başına denk gelmektedir. Bu başlangıç yılı olarak kabul edilirse konunun yaklaşık 20 yıllık yakın bir geçmişe sahip olduğu söylenebilir. Ancak başlığında doğrudan “muhasebe kalitesi” kelimeleri geçen ilk tez, 2011 yılında Uludağ Üniversitesinde yazılan bir doktora tezidir. Bu şekilde şimdiye kadar Türkiye’de yalnızca beş tez yazılmıştır. Bu tezlerden birinin 2019 ve ikisinin 2020 tarihli olması, ayrıca beşinin de doktora tezi olması muhasebe kalitesi kavramının halen en yüksek akademik seviyede teorik ve dikey olarak tartışıldığını, uzun süreli ve derinlemesine araştırıldığını, yeni ve güncel olduğunu göstermektedir.

Geniş anlamda muhasebe alanıyla ilgili yazılan tüm tezlerin muhasebe kalitesine yönelik katkıları içerebileceği düşünülebilir. Ancak spesifik olarak muhasebe kalitesi adını taşıyan veya muhasebe kalitesi konusunu ilişkilendirilebilecek tezler açısından meseleye bakıldığında her şeyden önce Türkiye’de yazılan lisansüstü tez sayısının yeterli olduğunu iddia etmek mümkün görünmemektedir. Hemen her açıdan muhasebe kalitesini arttırmanın yararı ve önemi ortada olduğuna göre doğrudan bu konuyla ilgili daha fazla bilimsel çalışma yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Bu makale muhasebe kalitesi konusunda çalışma yapacak araştırmacılara fikir verebilir, özellikle araştırma konularının ve kapsamının

belirlenmesinde katkı sağlayabilir. Ancak bu çalışmanın Türkiye'deki lisansüstü tezler ile sınırlı tutulduğu yalnızca muhasebe kalitesi kapmasında yapılmış çalışmalar ile kısıtlandığı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda gelecek çalışmalarda muhasebe kalitesi konusunun yanı sıra, denetim kalitesi konusunda yapılan bilimsel çalışmaların da incelenebileceği, tezler ile birlikte bildiri, kitap, makale vd. çalışmaların da dahil edilebileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

Aktaş, H. (2009). *Hisse senetleri piyasasında muhasebe bilgilerinin önemi* (Gazi Kitab).

Al, U. (2008). *Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Al, U., & Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19–47. Tarihinde adresinden erişildi www.isinet.com

Alexander, D., & Nobes, C. (2007). *Financial Accounting: an international introduction* (Pearson Ed).

Alkan, G. (2014). Türkiye'de Muhasebe Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma (1984-2012). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (61), 41–52. <https://doi.org/10.25095/mufad.396448>

Alkan, G., & Özkaya, H. (2015). Türk Muhasebe ve Finans Yazınının SSCİ'da 20 Yılı. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (66), 175–192. <https://doi.org/10.25095/mufad.396538>

Armstrong, C. S., Glaeser, S., & Kepler, J. D. (2019). Accounting quality and the transmission of monetary policy. *Journal of Accounting and Economics*, 68(2–3), 101265. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2019.101265>

Baker, C. R., & Barbu, E. M. (2007). Trends in research on international accounting harmonization. *The International Journal of Accounting*, 42(3), 272–304. <https://doi.org/10.1016/J.INTACC.2007.06.003>

Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008). International accounting standards and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 46(3), 467–498. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2008.00287.x>

Bartov, E., Goldberg, S. R., & Kim, M. (2005). Comparative value relevance among German, U.S., and international accounting standards: A German stock market perspective. *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 20(2), 95–119. <https://doi.org/10.1177/0148558X0502000201>

- Beatty, A., Liao, S., & Weber, J. (2010). Financial Reporting Quality, Private Information, Monitoring, and the Lease-versus-Buy Decision. *The Accounting Review American Accounting Association*, 85(4), 1215–1238. <https://doi.org/10.2308/accr.2010.85.4.1215>
- Bharath, S. T., Sunder, J., & Sunder, S. V. (2008). Accounting quality and debt contracting. *Accounting Review*, 83(1), 1–28. <https://doi.org/10.2308/accr.2008.83.1.1>
- Biddle, G. C., & Hilary, G. (2006). Accounting quality and firm-level capital investment. *Accounting Review*, 81(5), 963–982. <https://doi.org/10.2308/accr.2006.81.5.963>
- Bonner, S. E., Hesford, J. W., Van der Stede, W. A., & Young, S. M. (2006). The most influential journals in academic accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 31(7), 663–685. <https://doi.org/10.1016/J.AOS.2005.06.003>
- Callen, J. L., Khan, M., & Lu, H. (2013). Accounting Quality, Stock Price Delay, and Future Stock Returns*. *Wiley Online Library*, 30(1), 269–295. <https://doi.org/10.1111/j.1911-3846.2011.01154.x>
- Can, A. V. (2010). Krizin Muhasebesi ve Muhasebenin Krizi. *Mali Çözüm Dergisi*, 97.
- Can, A. V., Küçüker, M., & Özkan, İ. (2020). 2016-2019 Yılları Arasında Düzenlenen Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongrelerinde Sunulan Bildirilerin Analizi. *Muhasebe ve Finans İncelemeleri Dergisi*, 3(1), 65–77. <https://doi.org/10.32951/mufider.703665>
- Cascino, S., Pugliese, A., Mussolino, D., & Sansone, C. (2010). The Influence of Family Ownership on the Quality of Accounting Information. *Family Business Review*, 23(3), 246–265. <https://doi.org/10.1177/0894486510374302>
- Chaney, P. K., Faccio, M., & Parsley, D. (2011). The quality of accounting information in politically connected firms. *Journal of Accounting and Economics*, 51(1–2), 58–76. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2010.07.003>
- Chen, D., Liu, M., Ma, T., & Martin, X. (2017). Accounting quality and trade credit. *Accounting Horizons*, 31(3), 69–83. <https://doi.org/10.2308/acch-51711>
- Chen, H., Tang, Q., Jiang, Y., & Lin, Z. (2010). The role of international financial reporting standards in accounting quality: Evidence from the European Union. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 21(3), 220–278. <https://doi.org/10.1111/j.1467-646X.2010.01041.x>
- Choi, F. D., & Meek, G. K. (2008). *International accounting* (Pearson Ed).

Christensen, H. B., Lee, E., Walker, M., & Zeng, C. (2015). Incentives or Standards: What Determines Accounting Quality Changes around IFRS Adoption? *European Accounting Review*, 24(1), 31–61. <https://doi.org/10.1080/09638180.2015.1009144>

Çil Koçyiğit, S., Çına Bal, E., & Öztürk, V. (2009). 1975 – 2008 Yılları Arasında Türkiye’de Muhasebe Alanında Yazılan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi. İçinde *XXVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*. İzmir.

Çil Koçyiğit, S., & Şenay, F. (2018). 1978-2018 Yılları Arasında Türkiye’de Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı/Bilim Dalında Muhasebe ve Finansman Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 21(2), 303–312. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.467473>

Coyne, J., Summers, S. L., Williams, B., & Wood, D. A. (2010). Accounting program research rankings by topical area and methodology. *Issues in Accounting Education*, 25(4), 631–654. Tarihinde adresinden erişildi <https://meridian.allenpress.com/iae/article-abstract/25/4/631/73259>

Creswell, J. W. (2005). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative*.

Cussatt, M., Huang, L., & Pollard, T. J. (2018). Accounting quality under u.S. gaap versus ifrs: The case of germany. *Journal of International Accounting Research*, 17(3), 21–41. <https://doi.org/10.2308/jiar-51997>

Dayanandan, A., Donker, H., Ivanof, M., & Karahan, G. (2016). IFRS and accounting quality: Legal origin, regional, and disclosure impacts. *International Journal of Accounting and Information Management*, 24(3), 296–316. <https://doi.org/10.1108/IJAIM-11-2015-0075>

Dechow, P. M., & Dichev, I. D. (2002). The quality of accruals and earnings: The role of accrual estimation errors. *Accounting Review*, 77(SUPPL.), 35–59. <https://doi.org/10.2308/accr.2002.77.s-1.35>

Demir, V., Ertuğrul, M., & Gür, E. (2016). Değer ilişkisi üzerine uluslararası yayınlar. *Mali Çözüm*, 26(Jul/Aug), 13–32.

Dinç, E., & Atabay, E. (2018). Türkiye’deki Denetim Literatürünün İçerik Analizi (2007–2016). *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 0(53), 101–114.

Diri, M. El. (2018). *Introduction to earnings management. Introduction to Earnings Management*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-62686-4>

Doğan, D. (2020). Entegre Raporlama Kanusunda YÖK Tez ve ULAKBİLİM Veri Tabanındaki Akademik Çalışmalar Üzerine Bir Bibliyometrik Analiz (2010-2020). *Uluslararası Muhasebe ve Finans*

Araştırmaları Dergisi, 2(2), 120–142.

Dönmez, G., Tosunoğlu, B., & Cengiz, D. D. S. (2020). A Bibliometric Research On National and International Journals On Audit Quality. *The Journal of International Scientific Researches*, 5(Ek), 78–86. <https://doi.org/10.23834/isrjournal.839005>

Donohue, J. C. (1972). A bibliometric analysis of certain information science literature. *Journal of the American Society for Information Science*, 23(5), 313–317. <https://doi.org/10.1002/ASI.4630230506>

Durgut, M., & Pehlivan, A. (2018). Muhasebe (Finansal Raporlama) Standartlarına Yönelik Türkiye’de Hazırlanan Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma: 1987-2017 Dönemi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Özel(Nisan)*, 1–23.

Efil, İ. (2010). *Toplam Kalite Yönetimi* (Dora Basım).

Emir, S., Kıymık, H., & Apalı, A. (2020). Muhasebe Alanında Yürütülen Çalışmaların Nitel İçerik Analizi Tekniğiyle Değerlendirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, 30(162), 95–126.

Erdamar, C., & Sarioğlu, K. (2009). XXVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu. İçinde *Ülkemizde Muhasebe Alanında Son Yirmi Yılda (1988-2007) Kabul Edilen Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Konularına Göre Dağılımı* (ss. 143–157).

Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve. (2018). Tarihinde adresinden erişildi [https://www.kggk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TFRS/Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve .pdf](https://www.kggk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TFRS/FinansalRaporlamaya%20İlişkin%20Kavramsal%20Çerçeve.pdf)

Fu, H. Z., Ho, Y. S., Sui, Y. M., & Li, Z. S. (2010). A bibliometric analysis of solid waste research during the period 1993-2008. *Waste Management*, 30(12), 2410–2417. <https://doi.org/10.1016/j.wasman.2010.06.008>

García Lara, J. M., García Osmá, B., Mora, A., & Scapin, M. (2017). The monitoring role of female directors over accounting quality. *Journal of Corporate Finance*, 45, 651–668. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2017.05.016>

Gençoğlu, Ü. G., & Ertan, Y. (2012). Muhasebe Kalitesini Etkileyen Faktörler ve Türkiye’deki Durum. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (53), 1–24. Tarihinde adresinden erişildi <http://dergipark.gov.tr/mufad/issue/35632/396089>

Gerakos, J. (2012). Discussion of Detecting Earnings Management: A New Approach. *Journal of Accounting Research*, 50(2), 335–347. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2012.00452.x>

Goetsch, D. L., & Davis, S. B. (2016). *Quality management for*

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi

organizational excellence (Upper Sadd).

Grant, J., Cottrell, R., Fawcett, G., & Cluzeau, F. (2000). Evaluating “payback” on biomedical research from papers cited in clinical guidelines: Applied bibliometric study. *British Medical Journal*, 320(7242), 1107–1111. <https://doi.org/10.1136/bmj.320.7242.1107>

Güleç, Ö. F., & Öztürk, E. (2019). Muhasebe Alanında Türkiye'deki Tezlerle Uluslararası Alan Endekslerinde Taranan Dergilerde Yayımlanan Makalelerin Karşılaştırılması. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 12(2), 215–236. <https://doi.org/10.29067/muvu.430404>

Gürbüz, C., Kıymık, H., & Bitlis, F. (2021). Türkiye'de Muhasebe Eğitimi Konusunda Yapılan Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 24(1), 173–186. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.889078>

Harrison, W. T., Horngren, C. T., & Thomas (Bill), C. W. (2014). *Financial Accounting (Tenth Edition)*. Pearson.

HassabElnaby, H. R., Epps, R. W., & Said, A. A. (2003). The impact of environmental factors on accounting development: An Egyptian longitudinal study. *Critical Perspectives on Accounting*, 14(3), 273–292. <https://doi.org/10.1006/cpac.2002.0530>

Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999, Aralık). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting Horizons*. <https://doi.org/10.2308/acch.1999.13.4.365>

Hogston, R. (1995). Quality nursing care: a qualitative enquiry. *Journal of Advanced Nursing*, 21(1), 116–124. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1995.21010116.x>

Hotamışlı, M., & Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (63), 1–20. <https://doi.org/10.25095/mufad.396474>

Hribar, P., Kravet, T., & Wilson, R. (2014). A new measure of accounting quality. *Review of Accounting Studies*, 19(1), 506–538. <https://doi.org/10.1007/s11142-013-9253-8>

<https://www.yok.gov.tr>. (2020). Tarihinde adresinden erişildi <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2021/yok-un-tez-merkezinden-faydalanan-kullanici-sayisi-6-milyona-ulasti.aspx>

Iatridis, G. E. (2011). Accounting disclosures, accounting quality and conditional and unconditional conservatism. *International Review of Financial Analysis*, 20(2), 88–102. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2011.02.013>

Jones, J. J. (1991). Earnings Management During Import Relief

Investigations. *Journal of Accounting Research*, 29(2), 193–228. <https://doi.org/10.2307/2491047>

Kalyane, V. L., & Sen, B. K. (1995). Bibliometric study of the Journal of Oilseeds Research. *Annals of Library Science and Documentation*, 42(4), 121–141. Tarihinde adresinden erişildi <http://eprints.rclis.org/4780/1/K-41.pdf>

Kaya, H. P. (2019). Türkiye’de Denetim Alanında Yazılmış Olan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi (1995-2018). *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 556–576. Tarihinde adresinden erişildi <https://dergipark.org.tr/pub/joiss/629439>

Kent Baker, H., Pandey, N., Kumar, S., & Haldar, A. (2020). A bibliometric analysis of board diversity: Current status, development, and future research directions. *Journal of Business Research*, 108(November 2019), 232–246. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.11.025>

Kim, H., & Yasuda, Y. (2019). Accounting information quality and guaranteed loans: evidence from Japanese SMEs. *Small Business Economics*, 53(4), 1033–1050. <https://doi.org/10.1007/s11187-018-0106-5>

Kıymetli Şen, İ., Hatunoğlu, Z., & Terzi, S. (2017). Muhasebe Araştırmalarında Muhasebe Eğitiminin Yeri ve Önemi: Muhasebe Dergileri Üzerinde Bibliyometrik Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(1), 247–291.

Koehler, W. (2001). Information science as " Little Science": The implications of a bibliometric analysis of the Journal of the American Society for Information Science. *Scientometrics*, 51(1), 117–132. Tarihinde adresinden erişildi <https://akjournals.com/view/journals/11192/51/1/article-p117.xml>

Kurt, G., & Uçma, T. (2011). Türkiye’deki Muhasebe Araştırmaları Yazını. *World of Accounting Science*, 4, 69–95.

Lemma, T. T., Shabestari, M. A., Freedman, M., & Mlilo, M. (2020). Corporate carbon risk exposure, voluntary disclosure, and financial reporting quality. *Business Strategy and the Environment*, 29(5), 2130–2143. <https://doi.org/10.1002/bse.2499>

Leung, X. Y., Sun, J., & Bai, B. (2017). Bibliometrics of social media research: A co-citation and co-word analysis. *International Journal of Hospitality Management*, 66, 35–45. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2017.06.012>

Li, N., Lou, Y., Otto, C. A., & Wittenberg-Moerman, R. (2021). Accounting Quality and Debt Concentration. *Accounting Review*, 96(1), 377–400. <https://doi.org/10.2308/TAR-2017-0250>

- Marquardt, C., & Zur, E. (2015). The role of accounting quality in the M&A market. *Management Science*, 61(3), 604–623. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2013.1873>
- McNichols, M. F., Stubben, S. R., McNichols, M. F., & Stubben, S. R. (2015). The effect of target-firm accounting quality on valuation in acquisitions. *Rev Account Stud*, 20, 110–140. <https://doi.org/10.1007/s11142-014-9283-x>
- Melin, G., & Persson, O. (1996). Studying research collaboration using co-authorships. *akjournals.com*, 36(3), 363–377. Tarihinde adresinden erişildi <https://akjournals.com/view/journals/11192/36/3/article-p363.xml>
- Merigó, J. M., & Yang, J. B. (2017). Accounting Research: A Bibliometric Analysis. *Australian Accounting Review*, 27(1), 71–100. <https://doi.org/10.1111/auar.12109>
- Mueller, G. G. (1968). Accounting Principles Generally Accepted in the United States Versus Those Generally Accepted Elsewhere. *International Journal of Accounting, Education and Research*, Spring, 34–52.
- Mutlu, S. (2020). Accounting quality and the choice of borrowing base restrictions in debt contracts. *Accounting and Business Research*, 50(2), 135–178. <https://doi.org/10.1080/00014788.2019.1683440>
- Nalçın, K., & Can, A. V. (2016). Bilgi Felsefesi Temelinde Muhasebe Araştırmalarının Yönelimi: 2006-2012 Yılları Arasında Türkiye’de Yapılan Doktora Tezlerinin Analizi. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(4), 2006–2012.
- Nikolaev, V. V. (2014). Identifying Accounting Quality. *SSRN Electronic Journal*, (Nikolaev 2014). <https://doi.org/10.2139/ssrn.2484958>
- Nobes, C., & Parker, R. H. (2016). *Comparative international accounting* (Pearson Ed).
- Oler, D. K., Oler, M. J., & Skousen, C. J. (2010). Characterizing accounting research. *Accounting Horizons*, 24(4), 635–670.
- Önce, S., & Başar, B. (2010). Türkiye’deki akademik araştırma dergilerinde muhasebe alanında yazılmış makalelerin analizi: 2000-2008. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 55–69.
- Öztürk, O., & Gürler, G. (2021). *Bir Literatür İncelemesi Aracı Olarak Bibliyometrik Analiz (Ed.)* (Nobel).
- Pinto, M., Escalona-Fernández, M. I., & Pulgarin, A. (2013). Information literacy in social sciences and health sciences: a bibliometric study (1974–2011). *Springer*, 95(3), 1071–1094. <https://doi.org/10.1007/s11192-012-0899-y>

Prather-Kinsey, J. J., & Rueschhoff, N. G. (2004). An analysis of international accounting research in US-and non-US-based academic accounting journals. *Journal of International Accounting Research*, 3(1), 63–81. Tarihinde adresinden erişildi <https://meridian.allenpress.com/jiar/article-abstract/3/1/63/462303>

Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of documentation*, 4(25), 348–349.

Ran, G., Fang, Q., Luo, S., & Chan, K. C. (2015). Supervisory board characteristics and accounting information quality: Evidence from China. *International Review of Economics and Finance*, 37, 18–32. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2014.10.011>

Sakin, T. (2008). A Content analysis of papers published in the Journal of School of Business Administration: Accounting and finance (1972-2007). *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi Istanbul University Journal of the School of Business Administration Cilt*, 37(1), 13–21. Tarihinde adresinden erişildi www.ifdergisi.org

Sánchez, A. D., de la Cruz Del Río Rama, M., & García, J. Á. (2017). Bibliometric analysis of publications on wine tourism in the databases Scopus and WoS. *European Research on Management and Business Economics*, 23(1), 8–15. <https://doi.org/10.1016/j.iedeen.2016.02.001>

Selimoğlu, S. K., & Uzay, Ş. (2007). Türkiye’de Son 10 Yılda Bağımsız Denetim Alanında Yapılan Araştırmalar: Literatür Taraması. *Mali Çözüm Dergisi*, 83(Eylül-Ekim), 39–52.

Şentürk, F., & Fındık, H. (2015). Türkiye’deki Akademik Araştırma Dergilerinde 2005-2014 Döneminde Muhasebe Alanında Yazılmış Makalelerin Literatür Taraması ve İçerik Analizi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 17(2), 413–436. Tarihinde adresinden erişildi <https://dergipark.org.tr/pub/mbdd/761304>

Sevilengül, O. (2009). *Genel Muhasebe* (Gazi Kitab).

Soderstrom, N. S., & Sun, K. J. (2007). IFRS adoption and accounting quality: A review. *European Accounting Review*, 16(4), 675–702. <https://doi.org/10.1080/09638180701706732>

Spiceland, C. P., Yang, L. L., & Zhang, J. H. (2016). Accounting quality, debt covenant design, and the cost of debt. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 47(4), 1271–1302. <https://doi.org/10.1007/s11156-015-0538-9>

van Tendeloo, B., & Vanstraelen, A. (2005). Earnings management under German GAAP versus IFRS. *European Accounting Review*, 14(1), 155–180. <https://doi.org/10.1080/0963818042000338988>

- Verdi, R. S., Beatty, P., Blouin, J., Bushee, B., Cassar, G., Franco, F., ... Zhuang, Z. (2006). *Financial Reporting Quality and Investment Efficiency*.
- Vogel, R., & Güttel, W. H. (2012). The Dynamic Capability View in Strategic Management: A Bibliometric Review. *Wiley Online Library*, 15(4), 426–446. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12000>
- Web of Science. (2021). <https://access.clarivate.com/>.
- Wouters, P., & Leydesdorff, L. (1994). Has Price's dream come true: Is scientometrics a hard science? *Scientometrics*, 31(2), 193–222. Tarihinde adresinden erişildi <https://akjournals.com/view/journals/11192/31/2/article-p193.xml>
- Wu, J., Xiong, F., & Li, C. (2019). Application of internet of things and blockchain technologies to improve accounting information quality. *IEEE Access*, 7, 100090–100098. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2019.2930637>
- Yeşil, T., & Akyüz, F. (2018). Muhasebe Alanındaki Ulusal Doktora Tezlerinin Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(Özel), 440–472.
- Yüce, A., & Muğan, C. Ş. (1996). Dünyada ve Türkiye'de 1990 – 1995 Arası Yapılan Muhasebe Doktora Tezlerinin Analizi ve Öneriler. İçinde *Türkiye XV. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*.
- Yücel, S., Öncü, M. A., & Kartal, O. (2015). Türkiye ' de Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartları Konularında Yayınlanmış Akademik Çalışmalar (2007- 2014 Arası Literatür Taraması). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (Ekim), 39–66.
- Yurtsever, E., & Gülgöz, S. (1999). The increase in the rate of publications originating from Turkey. *Scientometrics*, 46(2), 321–336. <https://doi.org/10.1007/BF02464781>
- Zeff, S. A., & Dyckman, T. R. (2020). Accounting and Business Research: the first 50 years, 1970–2019. *Accounting and Business Research*, 50(4), 360–395.
- Zhang, D. (2019). Top management team characteristics and financial reporting quality. *Accounting Review*, 94(5), 349–375. <https://doi.org/10.2308/accr-52360>
- Zhong, S., Geng, Y., Liu, W., Gao, C., & Chen, W. (2016). A bibliometric review on natural resource accounting during 1995–2014. *Journal of Cleaner Production*, 139, 122–132. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.08.039>
- Zyznarska-Dworczak, B. (2018). The development perspectives of sustainable management accounting in Central and Eastern European countries. *Sustainability*, 10(5), 1445. <https://doi.org/10.3390/su10051445>

